26/06/2025

Πανήγυρις Οσίου Δαβίδου εν Θεσσαλονίκη

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Θεσσαλονίκης

Την Τετάρτη 25 Ιουνίου, τελέσθηκε ο Πανηγυρικός Εσπερινός επί τη εορτή του Οσίου Δαβίδ του εν Θεσσαλονίκη στο ομώνυμο Ιερό Παρεκκλήσιο στην Άνω Πόλη και ανήμερα της μνήμης του, τελέσθηκε το Πανηγυρικό Ιερατικό Συλλείτουργο κατά το οποίο κήρυξε τον θείο λόγο, ο Πανοσιολογιώτατος Αρχιμ. π. Χερουβείμ Τσίνογλου, Ιεροκήρυκας της Μητροπόλεως, αναφερόμενος στην οσιακή μορφή του Αγίου της Τοπικής Εκκλησίας.

Πλήθος πιστών προσήλθε στο πανηγυρίζον Ιερό Παρεκκλήσιο να τιμήσει την μνήμη του οσίου της Τοπικής Εκκλησίας.

Η μονή Λατόμου (Όσιος Δαβίδ) βρίσκεται στην Άνω Πόλη στο τέρμα της οδού Αγίας Σοφίας κάτω και νοτιοδυτικά της μονής Βλατάδων, σε πάροδο της οδού

Τιμοθέου.

Αρχικά η μονή ήταν του προφήτου Ζαχαρίου, ενώ αργότερα αφιερώθηκε στον “Χριστόν Θεόν καί Σωτήρα”, ή όπως λεγόταν μοναστήρι του Σωτήρος Χριστού του Λατόμου ή των Λατόμων, πιθανόν από την παράσταση του περίφημου ψηφιδωτού του “Οράματος Ιεζεκιήλ” στο τεταρτοσφαίριο της κόγχης του ιερού βήματος, που αποκαλύφθηκε με θαυματουργικό τρόπο στο μοναχό και άγιο Σενούφιο, ύστερα από μεγάλο σεισμό.

Αυτό συνέβη τον 9ο αιώνα στα χρόνια του Λέοντος Αρμενίου (813 – 820). Επιπλέον επικρατεί και η άποψη ότι το όνομα “Μονή Λατόμου” οφείλεται στα λατομεία που υπήρχαν στην περιοχή.

Η αφιέρωση της μονής στη μνήμη του Οσίου Δαβίδ του δενδρίτου έγινε στα 1921 όταν από τζαμί, γνωστό με την επωνυμία Suluca Κεραμεντίμ ή Μουράτ, ξανάγινε χριστιανικός ναός από ανάγκη να τιμηθεί ο “ἐν Θεσσαλονίκῃ ἀσκήσας οὗτος Ἅγιος” και υπήχθη στην ενορία των Ταξιαρχών.

Η ιστορία της μονής μπορεί να συνοψισθεί ως εξής: Η κόρη του αυτοκράτορα Μαξιμιανού Γαλερίου, Θεοδώρα, έχτισε σ’ αυτόν τον χώρο που λειτουργούσαν λατομεία, «βαλανείο» (λουτρό) που κρυφά λειτουργούσε ως “ἱερόν πνεύματος

Θεοῦ καταγώγιον”.

Κατά τους μελετητές η Θεοδώρα είχε κρυφά κατηχηθεί στη χριστιανική πίστη και βαπτισθεί από τον Αρχιεπίσκοπο Θεσσαλονίκης Αλέξανδρο και στην πρώτη ευκαιρία που ο πατέρας της έφυγε από τη Θεσσαλονίκη για κάποια εκστρατεία μετέτρεψε το ρωμαϊκό βαλανείο σε χριστιανικό ναό. Πηγές αναφέρουν ότι όταν πληροφορήθηκε ο αυτοκράτορας το γεγονός αυτό διέταξε και θανάτωσαν την κόρη του.

Το καθολικό του μοναστηριού είχε διακοσμηθεί με ψηφιδωτά και ανεικονικές τοιχογραφίες με δαπάνη κάποιας άγνωστης γυναίκας, όπως αναφέρεται στην αφιερωματική επιγραφή που συνοδεύει το ψηφιδωτό.

Η άγνωστη αυτή γυναίκα, σύμφωνα με τις πηγές, είναι η Θεοδώρα κόρη του Γαλερίου. Τον 12ο αιώνα η μονή ανακαινίζεται και διακοσμείται με τοιχογραφίες, ενώ στο τέλος του επόμενου αιώνα ή στις αρχές του 14ου αιώνος ανανεώνεται ο ζωγραφικός διάκοσμος του καθολικού.